Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 2 — **Poznań, dnia 15 stycznia 1937** — **ROK 16**

Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**
ul. Rzeczypospolitej nr. 1 — Telefon nr. 25-95

Po zmianie roku

Miniony rok 1936 należał niewątpliwie do nieprzeciętnych, jeśli chodzi o przemiany polityczne i gospodarcze, zarówno w skali światowej, jak i krajowej. Nie często bywaliśmy świadkami takiej powodzi faktów o doniosłym, a nawet nieraz przełomowym znaczeniu. W dziedzinie gospodarczej zaznaczył się przede wszystkim ubiegły rok zjawiskiem, które niezwykle trafnie określił min. Kwiatkowski jako „parcelację kryzysu".

Okres pełnego liberalizmu gospodarczego, wywodzący się z ubiegłego stulecia, doprowadził do bardzo daleko posuniętego uzależnienia wzajemnego organizmów gospodarczych różnych państw, a nawet w gruncie rzeczy mieliśmy do czynienia z supremacją międzynarodowego mocarstwa finansowego, które przejawy życia gospodarczego w poszczególnych krajach podporządkowało swym dyrektywom. Głębia tego powiązania dała się w pełni poznać i odczuć w chwili wybuchu kryzysu. Jedna katastrofa pociągała za sobą nieuchronnie dalsze, nie licząc się z żadnymi granicami.

Przez lat szereg państwa walczyły o uniezależnienie się od ogólnej konjunktury, o stworzenie warunków, w których mogłyby podjąć walkę z trudnościami gospodarczymi na własnym terenie, posiadając w ręku wszelkie potrzebne do tego środki.

Punkt przełomowy tych starań znajdował się niewątpliwie w roku 1936. Obserwujemy dziś, jak w wyniku daleko posuniętej reglamentacji obrotu walutowego i towarowego, poszczególne kraje odzyskują wprawdzie wolnym tempem, większą swobodę ruchów i podejmują, skutecznie nieraz, walkę z następstwami kryzysu.

Polska prowadziła w roku minionym tę samą co większość państw politykę emancypacji gospodarczej i podobnie jak w tych pozostałych krajach, rok ostatni zaznaczył się w polskiej gospodarce niezwykłą wręcz aktywnością, szczególnie w dziedzinie spraw handlu zagranicznego. Niezależnie od tego podjęto prace nad uaktywnieniem produkcji i zwiększeniem konsumcji wewnętrznej.

Na czoło osiągnięć ubiegłego roku wysuwa się atoli ustalenie równowagi budżetowej państwa. Równowaga ta pozwala na rozwinięcie szerszej działalności reformatorskiej, przede wszystkim w dziedzinie podatkowej. Na odcinku tym dokonano w r. 1936 szeregu zmian, których zasadniczym dążeniem jest uproszczenie i uracjonalnienie systemu skarbowego. Niezależnie od zastrzeżeń, jakie mogą wzbudzać poszczególne akty, ogólnym jest uznanie dla istoty takiej polityki skarbowej i wysuwa się ze strony przemysłu dalsze projekty reform.

Duże zainteresowanie wzbudziła w roku ubiegłym sprawa ograniczenia etatyzmu.

Specjalna, w celu zbadania tej kwestii powołana komisja, do której przywiązywano wielkie nadzieje, obiecuje opublikować wyniki przeprowadzonych prac niestety dopiero na wiosnę 1937 r.

Doniosłe zmiany przeprowadzono również w dziedzinie obrotu dewizowego i handlu zagranicznego. Wzorowo pod względem technicznym wprowadzone ograniczenia dewizowe przyczyniły się w znacznej mierze do ustalenia naszej waluty, która wytrzymała bez wstrząsów okresy zaburzeń międzynarodowych. Dzięki wprowadzeniu tych ograniczeń można było spokojnie pozycję złotego utrzymać, mimo dewaluacji szeregu poważnych walut zachodnio - europejskich. Ta polityka trwałości znalazła zrozumienie w społeczeństwie, przyczyniając się do wzrostu kapitalizacji wewnętrznej i oszczędności nawet przy naszym niskim dochodzie społecznym.

Reglamentacja obrotu pieniężnego i towarowego musiała spowodować duży wysiłek w celu nastawienia naszych przepisów i umów do nowych warunków. Pozytywnym dorobkiem tych prac jest całkowite utrzymanie rozmiarów naszego obrotu zagranicznego i utrzymanie równowagi bilansu handlu zagranicznego. Ostatnim posunięciem w dziedzinie handlu zagranicznego jest powołanie Państwowego Instytutu Rozrachunkowego, który przejmie agendy, działającego na przestrzeni ostatniego roku Zahanu.

W ogólnej ocenie o ubiegłym roku niewątpliwie należy wyrazić się dodatnio. Na poszczególnych odcinkach życia gospodarczego zaznaczyła się, nie pełna jeszcze i nierównomierna, ale wyraźniejsza już poprawa. Doniosłe znaczenie winna mieć zdecydowana poprawa cen rolniczych, co przyczyni się prawdopodobnie do uaktywnienia naszego rolnictwa i pozwoli mu wyjść z pod klosza sztucznych ram ochronnych.

W dziedzinie przemysłu poprawa również nastąpiła. Choć nie odbiła się ona dotąd silniej na pozycji finansowej i opłacalności przedsiębiorstw, biorąc jednakże pod uwagę znaczny wzrost wskaźnika produkcji (w ciągu ubiegłego roku z 66 do 80) i dosyć duży w niektórych branżach wzrost zamówień, należy mieć nadzieję, że wpłynie to na poprawę sytuacji naszego przemysłu. Niewątpliwie trudno wróżyć tu w krótkim czasie jakiś złoty okres, sama jednak opłacalność i możliwość czynienia drobnych ulepszeń w produkcji i niezbędnych inwestycyj, będzie tu postępem.

Nowy Rok, budzący wiele nadziei, stawia nas również wobec wielu zagadek. Zmiana roku zastała nas przed rozstrzygnięciem spraw gospodarczych o pierwszorzędnym znaczeniu. Jakie da rezultaty praca Komisji etatystycznej, czy i jakie zapadną decyzje na zaniedbanym odcinku spraw socjalnych, jak odbije się na życiu gospodarczym Polski pożyczka francuska i w jakim stopniu wzmoże potencjał obronny kraju, jak potoczy się praca nad podniesieniem gospodarczym ziem wschodnich i czy nie odbije się to ujemnie na postępie gospodarczym województw zachodnich, jakie korzyści dla organizmu gospodarczego kraju przyniosą prace inwestycyjne?

Te i wiele innych pytań nie posiadają jeszcze odpowiedzi, a znaleźć ją mogą w rozpoczętym roku.

O ile kończący się, daj Boże, kryzys był w znacznym stopniu kryzysem zaufania i wiary we własne siły, to nastroje, jakie panują w obecnej chwili wśród znawców spraw gospodarczych, a udzielające się szerszym sferom, niezawodnie też będą posiadały swój walor. Z okazji Nowego Roku szereg wybitnych ekonomistów wyraził swe opinie o chwili bieżącej i możliwościach na najbliższą przyszłość. Z zadowoleniem trzeba stwierdzić, że opinie te, niemal bez wyjątku są optymistyczne, nie trącąc przy tym komunałem.

Z przemysłu liczniej reprezentowanego w Wielkopolsce, poszczególne gałęzie nierównomiernie odczuły postępującą zmianę koniunktury.

Niewątpliwa poprawa dała się odczuć w przemyśle ceramicznym, który mógł w części powetować poważne straty poprzednie, w przemyśle budowlanym oraz w przemyśle metalowo - przetwórczym i niektórych działach przemysłu spożywczego. Inne przemysły, jak np. mydlarski i chemiczny, mimo pewnych możliwości,

stanęły wobec nowych trudności, przede wszystkim dewizowych i surowcowych.

W pozostałych branżach sytuacja pozostała bez istotnych zmian, lub uległa drobniejszemu odprężeniu, a oczekuje się poprawy w roku nadchodzącym.

Niewątpliwie znajdujemy się i nadal wchodzimy w okres, kiedy zapadać będą decyzje gospodarcze najdonioślejszej wagi. Przemysł wobec tych zmian musi zajmować jasne stanowisko, musi na nie w należny sposób wpływać. W rozumieniu roli, jaką w Polsce odgrywa i odgrywać winien, dbać musi o uwzględnienie swych żywotnych postulatów w całokształcie ustroju gospodarczego kraju. Dla nikogo nie jest tajemnicą, że będzie to mógł zrobić tylko przemysł silnie zorganizowany i że od siły organizacji przemysłu zależeć będzie bardzo dużo.

Trzeba się starać w rozpoczętym roku o wykrzesanie w przemyśle jaknajwiększej solidarności, atmosfery współpracy i pogłębienia stosunku do wykonywanego zawodu, a wtedy oczekiwać będzie można korzystnego rozwoju i spełnienia tych zadań, jakie nakłada na przemysł ciężka sytuacja kraju.

Związek Fabrykantów nie potrzebuje się przedstawiać — od przeszło ćwierć wieku życie jego jest życiem przemysłu wielkopolskiego, wspólnymi są radości, kłopoty i praca. Wchodząc w nowy rok, obok życzeń składa Związek zapewnienie, że jak dotąd wytrwale pracować będzie dla dobra przemysłu, a do wszystkich przedsiębiorstw zwraca się z apelem o zrzeszenie się w ramach Związku i bliską współpracę. Miejmy nadzieję, że dobre wyniki nie dadzą długo na siebie czekać.

Ł.

W sprawie zamówień w okresie zimowym.

Podajemy treść odezwy Centralnego Związku Przemysłu Polskiego w sprawie zamówień w czasie zimy:

W związku z podjętą akcją pomocy zimowej niezmiernie ważnym zagadnieniem jest przeciwdziałanie zwiększeniu się bezrobocia w okresie miesięcy zimowych. Zagadnienie to zasługuje na szczególną uwagę zwłaszcza w tych przemysłach, które są przygotowane technicznie na pełną pracę w ciągu całego roku i nie zależą ze względu na rodzaje wykonywanych robót od wpływów sezonu zimowego, lecz muszą ograniczać swe prace w czasie zimy na skutek braku zamówień, które zazwyczaj dokonywane są w okresach późniejszych pomimo, że dadzą się ustalić zawczasu i mogłyby już obecnie być wykonywane.

Z tego względu sądzimy, iż byłoby rzeczą jaknajbardziej wskazaną i pożądaną, aby poszczególne zakłady przemysłowe zwróciły się do swych odbiorców — zarówno instytucyj rządowych, samorządowych, jak i prywatnych z gorącym apelem o udzielenie już obecnie tych zamówień, które są przewidywane i mogą być ustalone, lecz ze względów programowych lub według dotychczasowej praktyki odkładane są na okres późniejszy.

Ponieważ zaś przemysł jest nietylko dostawcą dóbr przemysłowych, ale także poważnym odbiorcą wytwarzanych w kraju artykułów, sądzimy, iż byłoby również niezmiernie pożądane, aby poszczególne zakłady przemysłowe, doceniając wagę poruszonych przez nas wyżej zagadnień, zastanowiły się zawczasu nad możliwością poczynienia wcześniejszych zamówień w obecnym okresie zimowym i jeżeli to okaże się możliwe, jaknaszybciej zamówienia te poczyniły.

Przez podjęcie wysiłków, mających na celu zapewnienie dostarczenia warsztatom pracy robót w okresie miesięcy zimowych, a przede wszystkim przez osiągnięcie na tej drodze konkretnych wyników i zahamowanie chociaż częściowe dopływu na rynek pracy nowych bezrobotnych lub przez stworzenie warunków wcześniejszego ich zatrudnienia, przemysł w najbardziej racjonalny i czynny sposób dopomoże do zwalczenia zimowego bezrobocia. Zauważyć przy tym należy, iż równomierny rozkład prac, jaki będzie umożliwiony przy dłuższych terminach zamówień, zapewni spokojne i staranne wykonanie tych zamówień bez gorączkowego tempa i konieczności uciekania się do godzin nadliczbowych w przypadkach, gdy krótkie terminy dostaw zmuszają do chwilowego nadmiernego natężenia pracy.

Biorąc pod uwagę wszystkie powyżej przytoczone względy, gorąco prosimy WPanów o łaskawe wzięcie ich pod uwagę i niezwłoczne podjęcie projektowanej przez nas akcji w kierunku starań o otrzymanie zamówień w obecnym okresie miesięcy zimowych, jak i zważenia swych możliwości co do udzielania zamówień.

Jubileusz jakich mało.

Są osoby, których działalność przywodzi na pamięć całe poważne okresy w życiu społecznym, gospodarczym, czy też organizacyjnym.

Do osób tych niewątpliwie należy znany przemysłowiec, współzałożyciel i długoletni członek Rady naszego Związku, Bolesław Kasprowicz z Gniezna. W ciągu ubiegłego roku przypadły znów dwie poważne rocznice, związane z Jego życiem. Rocznice te to: 60-lecie pracy zawodowej, oraz, pod koniec roku, 25-lecie pracy w Izbach Przemysłowo - Handlowych. Jako pierwszy w Zachodniej Polsce Prezydent Izby Handlowej w Bydgoszczy, przyczynił się w dużym stopniu do skrystalizowania form i zadań Izb, których celowość była w tym czasie często poddawana krytyce. W ten sam

Związek prosi o podanie wysokości ofiar na Pomoc Zimową

sposób oddziaływał On na resztę kraju, inspirując i pomagając przy zakładaniu nowych Izb. Na kierowniczym stanowisku samorządu gospodarczego przyczynił się całym swym autorytetem i znajomością sprawy do spolszczenia przemysłu i handlu.

Dla podniesienia znajomości zawodowej i zbliżenia społeczeństwa z działalnością kół przemysłowych przeprowadził Prezydent Kasprowicz założenie szeregu szkół zawodowych (m. in. pierwsze Liceum Handlowe w Bydgoszczy, Szkoła Handlowa Morska w Gdyni) oraz zainicjował i przeprowadził organizację wielu pokazów i wystaw przemysłowych, zarówno stałych jak i ruchomych. Prezydent Kasprowicz odznaczał się zawsze niezwykłą aktywnością umysłową i inicjatywą. Owocem tej inicjatywy były rozliczne projekty, plany i posunięcia, których nie sposób byłoby tu wyliczać. Wszystko co miało charakter pracy społecznej, narodowej, nie było obojętne Seniorowi Kasprowiczowi i do każdej z takich spraw brał się z całym oddaniem.

To też obecnie wszyscy patrzymy na Jubilata z najwyższym szacunkiem, wzorujemy się na nim i życzymy społeczeństwu, by znalazło godnych następców i naśladowców tego nieprzeciętnego działacza gospodarczego i społecznego.

Związek Fabrykantów w Poznaniu, którego członkiem honorowym jest Prezydent Kasprowicz, życzy Jubilatowi, aby jeszcze przez długie lata mógł współpracować z organizacjami przemysłowymi nad dalszym pomyślnym rozwojem przemysłu rodzimego.

Skarb. - Finanse

W sprawie świadectw przemysłowych dla zakładów sprzedaży wyrobów własnej produkcji.

W związku z memoriałami, złożonymi przez poszczególne Izby przemysłowo-handlowe, Ministerstwo Skarbu oznajmiło pismem L dz. D. V. 45605/4/36 z dn. 24. XII. 1936 r., że ze względów zasadniczych nie zamierza zmieniać postanowień art. 14 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, obowiązującego od dnia 1 stycznia 1937 r.

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że o kategorii świadectw przemysłowych, które należy nabywać na prowadzone przez przedsiębiorstwa przemysłowe zakłady sprzedaży wyrobów własnej produkcji, decydują wyłącznie przepisy części II lit. A rodział I taryfy, załączonej do art. 23 cytowanej ustawy, czyli, że zakłady takie mogą być prowadzone na podstawie świadectw przemysłowych nietylko I-ej, lecz również II-ej, a nawet III-ej kategorii handlowej. Należy przy tym podkreślić, że sam fakt prowadzenia dotychczas — na podstawie kart rejestracyjnych — zakładów sprzedaży wyrobów własnej produkcji — nie przesądza sam przez się obowiązku nabywania na te zakłady od 1 stycznia 1937 roku świadectw przemysłowych I-ej kategorii handlowej. Tak samo i fakt, że na rok 1937 zostaną na poszczególne zakłady sprzedaży wyrobów własnej produkcji wykupione świadectwa przemysłowe niższej kategorii niż I-ej nie uprawnia do kwestionowania zasadności prowadzenia tych zakładów do tej pory na podstawie kart rejestracyjnych.

Ministerstwu Skarbu wiadomem jest, że aczkolwiek § 56 rozporządzenia Wykonawczego utożsamiał zakłady hurtowej sprzedaży wyrobów własnej produkcji z zakładami handlu hurtowego w rozumieniu kategorii I-ej rozdział I-szy części lit. A taryfy, to jednakże niektóre Izby przemysłowo-handlowe w opiniach swych odmiennie interpretowały handel hurtowy i pojęcie „partii“ w przedsiębiorstwach handlowych i w przedsiębiorstwach przemysłowych; dzięki takiemu stanowisku niejednokrotnie prowadzone przez przedsiębiorstwa przemysłowe zakłady sprzedaży wyrobów własnej produkcji nie nabywały świadectw przemysłowych, lecz karty rejestracyjne, chociaż prowadzony w nich handel nie odpowadał pojęciu handlu hurtowego w rozumieniu kategorii I-ej rodział I-szy części II-ej lit. A taryfy.

Sprawa wyłączenia ofiar na FON. z podstaw opodatkowania.

Podajemy poniżej odpis listu w-premiera inż. Kwiatkowskiego do Związku Izb Przemysłowo-Handlowych. List ten sprawę rozstrzyga w sensie negatywnym.

„Pismem z dnia 6 października r. b. Związek Izb wyraził pogląd, iż byłoby celowym wyłączenie z dochodu podatkowego dobrowolnych ofiar na Fundusz Obrony Narodowej oraz na Fundusz Obrony Morskiej, ponieważ Fundusze te zabezpieczać mają istnienie zbiorowego warsztatu pracy, jakim jest Rzeczypospolita.

W odpowiedzi na powyższe zawiadamiam, że nie mogę uznać powyższej tezy za słuszną w płaszczyźnie oceny prawnej, albowiem zgodnie z orzecznictwem N. T. A. charakter kosztów potrącalnych mają jedynie wydatki eksploatacyjne indywidualnych warsztatów pracy, a do istnienia Rzeczypospolitej przyczynia się przede wszystkim dochód opodatkowany.

Nie mogę również rozszerzyć wniosku Związku Izb w kierunku umarzania podatku, przypadającego od kwot dochodu, ofiarowanych na F. O. N. i F. O. M., ponieważ procedura taka byłaby w kolizji z zasadami prawidłowej gospodarki publicznej. Zmniejszenie wpływów ze źródła normalnego, aby zachęcić do powiększenia wpływów źródła nadzwyczajnego nie dawałoby efektywnej korzyści, natomiast zaciemniałoby obraz rzeczywistej wydajności obu wymienionych źródeł.

Muszę dodać, że skoro w każdej ofierze Skarb Państwa partycypowałby kwotą przypadającego od niej od podatku, co przy 100 zł ofiary może dochodzić do 35 zł zwrotu drogą niepobrania podatku — to nie bez ujemnego znaczenia byłby również niemoralny charakter pozornej ofiary, jaki miałaby część ofiarowanej kwoty, zwrócona w postaci darowanego podatku.

Skoro Związek Izb prosi tylko o ulgę dla płatników z działu I ustawy, wyłączając tym płatnikom z działu II, to nie mogę pominąć pokrzywdzenia, jakie odczuwaliby ci ostatni płatnicy, dotkliwie już na rzecz Państwa i celów społecznych obciążeni, gdyby ponosić mieli dalsze rzeczywiste ofiary, podczas gdy płatnicy podatku dochodowego z działu I ustawy korzystaliby z przywileju częściowo pozornej zasługi.

Biorąc wszystkie wyżej wyłuszczone względy pod uwagę, zmuszony jestem pozostawić wniosek Związku Izb bez uwzględnienia“.

W sprawie interpretacji przepisów prawa wekslowego, dotyczących terminów weksli do zapłaty i dokonania protestu.

Ministerstwo Sprawiedliwości, zgodnie z uwagami Związku Izb Przemysłowo - Handlowych, wyjaśniło,

iż „dniem, w którym można wymagać zapłaty" (art. 38) i „dniem płatności" (art. 44) jest dzień, wynikający z wekslu jako termin płatności, a jeżeli ten dzień przypadłby na dzień świąteczny, najbliższy dzień powszedni. W ten sposób posiadacz wekslu płatnego w oznaczonym dniu albo w pewien czas po dacie, lub po okazaniu, będzie zawsze miał do dyspozycji 3 dni powszednie do przedstawienia wekslu do zapłaty, dwa zaś dni powszednie do dokonania protestu, przy czym w pierwszym dniu, w którym można żądać zapłaty, protest nie może być dokonany.

Ulgi podatkowe dla nabywców pojazdów mechanicznych.

Ukazał się okólnik Ministerstwa Skarbu w sprawie ulg podatkowych dla nabywców pojazdów mechanicznych.

W okólniku tym Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że przy przyznawaniu ulg należy uwzględniać jedynie cenę nabycia normalnie wyekwipowanego i nadającego się do natychmiastowego użycia, pojazdu (samochodu).

Nie będzie natomiast uwzględniana cena wyposażenia dodatkowego, jak nadliczbowe koła zapasowe, zainstalowane na życzenie klienta odbiorniki radiowe, dodatkowe części zapasowe, dodatkowe przyrządy warsztatowe i t. p.

Fakt, że cena nabycia samochodu — na skutek doliczenia ceny dodatkowego wyposażenia — przekroczy kwotę 12 tys. zł., nie pozbawia płatnika prawa do korzystania z ulgi, jednakże przy ustalaniu sumy przypadającego do zwrotu podatku, będzie brana pod uwagę wyłącznie cena samochodu bez uwzględnienia wartości dodatkowego ekwipunku.

W tym celu dołączane przy podaniach o ulgi rachunki, winny odrębnie wymieniać cenę normalnie wyekwipowanego samochodu, odrębnie zaś wyszczególniać ekwipunek dodatkowy i cenę jego nabycia.

Instrukcja odnośnie spłacania zaległości podatkowych papierami wartościowymi.

Ministerstwo Skarbu wydało instrukcję, w której wyjaśnia, że obligacje 6%-ej Pożyczki Narodowej mogą być przyjmowane na spłatę zaległości, podlegających odroczeniu do 31 marca 1938 r .w podatkach, gruntowych, przemysłowych, obrotowych, dochodowych, wojskowych, od nieruchomości i od lokali. Niezależnie od tego Pożyczka Narodowa według wartości nominalnej może być przyjmowana na spłatę podatku spadkowego i od darowizn od osób, na których imię obligacje są wystawione.

Jeżeli idzie o 4%-wą Pożyczkę Konsolidacyjną, to może ona być przyjmowana od każdego posiadacza na pokrycie należności podatku spadkowego i od darowizn do kwoty 25.000 zł.

Przy tej sposobności Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że 3%-wa państwowa renta ziemska według nominalnej wartości może być przyjmowana od każdego posiadacza na spłatę zaległości podatku, dochodowego, majątkowego, gruntowego, przemysłowego, od nieruchomości, wojskowego, spadkowego i od darowizn z przed 1 stycznia 1933 r., zaś w niektórych przypadkach także na spłatę zaległości późniejszych podatków, oraz daniny majątkowej.

Skrypty dłużne Skarbu Państwa mogą być użyte na pokrycie zaległości podatków: gruntowego, dochodowego, spadkowego i od darowizn przed 1 października 1931 r., ale tylko od osób, które otrzymały skrypty tytułem wynagrodzenia za grunty wywłaszczone.

Wreszcie 4,5%-we listy zastawne Państwowego Banku Rolnego serii I są przyjmowane od wszystkich ich posiadaczy według nominalnej wartości na pokrycie zaległości podatków: gruntowego, dochodowego, majątkowego od nieruchomości, przemysłowego, wojskowego, spadkowego z przed 1 stycznia 1933 r. Przyjmowane są także na pokrycie zaległości późniejszych, ale tylko do wysokości ich połowy i to od posiadaczy, którzy te listy otrzymali jako wynagrodzenie za grunty rozparcelowane.

Opodatkowanie przedsiębiorstw państwowych.

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 93 z dn. 29. XII. 1936 ukazało się rozporządzenie wykonawcze do ustawy o państwowym podatku przemysłowym. Jak z rozporządzenia tego wynika, przedsiębiorstwa państwowe, wydzielone z ogólnej administracji państwowej podlegają poborowi podatku przemysłowego na zasadach ogólnych nawet w przypadku, gdy służą wyłącznie potrzebom administracji państwowej.

Tak więc podlegają opodatkowaniu fabryki związków azotowych w Mościcach i Chorzowie, Państwowa Kopalnia Węgla „Brzeszcze", „Polmin" itd. Również obowiązane są płacić podatek przemysłowy Lasy Państwowe.

Ponadto podlegają opodatkowaniu i przedsiębiorstwa, nie wydzielone z ogólnej administracji państwowej, np. mennica państwowa, o ile nie działają wyłącznie na potrzeby państwa. W tym wypadku opodatkowany jest obrót, uzyskany z tranzakcyj nie wykonywanych na potrzeby administracji, lecz wskutek zamówień z zewnątrz.

Opodatkowaniu nie podlegają jedynie „Polskie Koleje Państwowe" i pomocnicze. Jeśli jednak przedsiębiorstwo kolejowe nie pracuje wyłącznie i tylko dla PKP. podlega opodatkowaniu na zasadach ogólnych.

Wpływy i wydatki budżetowe w grudniu.

Tymczasowe zamknięcia rachunków skarbowych za m-c grudzień 1936 r. wykazują dochody w wysokości 192,8 mil. zł i wydatki w kwocie 192,2 mil. zł,

zatem nadwyżka budżetowa za ten miesiąc wyraża się okrągło kwotą 600 tys. zł.

W grudniu 1935 r. — przy przyjęciu układu budżetu tegorocznego dochody wynosiły 181,8 mil. zł (łącznie z podatkiem specjalnym od wynagrodzeń z funduszów publicznych), a wydatki 193,6 mil. zł.

Za okres 9 miesięcy gospodarki budżetowej — od kwietnia do końca grudnia 1936 r. osiągnięta nadwyżka dochodów nad wydatkami wynosi 2,6 mil. zł w porównaniu z 231 mil. zł deficytu za ten sam okres 1935 r.

Płatność podatków w drugiej połowie stycznia.

W drugiej połowie stycznia płatne są następujące podatki:

do dnia 20 b. m. — podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawców energii elektrycznej w czasie od 1 do 15 stycznia r. b.;

do dnia 25 b. m. — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za rok 1936 w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w grudniu 1936 r. — przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii i przemysłowe I — V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przez wszystkie przedsiębiorstwa, obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Ponadto płatne są zaległości, odroczone lub rozłożone na raty, z terminami płatności w styczniu oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności również w tym miesiącu.

Sprawy socjalne.

Wyjaśnienie odnośne opłat na Fundusz Pracy.

Wobec wątpliwości, jakie nasuwał art. 15 ust. (1) ustawy o Funduszu Pracy co do pojęcia „osób pobierających stałe wynagrodzenie za najemną pracę", od których to osób należy również pobierać opłaty na Fundusz Pracy — Ministerstwo Opieki Społecznej pismem okólnym z dnia 24. XI. 1936 r. Nr. Pzm. 119/38-6 wyjaśniło, że: „pod pobierającymi stałe wynagrodzenie za najemną pracę rozumieć należy wszystkie osoby pozostające w prywatno-prawnym stosunku pracy, z wyjątkiem osób, których wynagrodzenie nie oparte ani na przepisie prawnym ani na umowie, bądź zwyczaju, jest całkowicie zależne od woli pracodawcy. Podlegają więc obowiązkowi opłaty na Fundusz Pracy pracownicy zatrudnieni czasowo lub sezonowo, nie podlegają zaś np. bezpłatni praktykanci leśni w lasach państwowych (słuchacze i absolwenci zakładów naukowych itp.), choćby w czasie swej bezpłatnej praktyki otrzymywali dorywczo od pracodawcy pewne kwoty. (Dz. Urz. M. O. S. Nr. 23 z 1936 r., str. 647).

GSI. Nr. 13.

Handel zagraniczny.

Zakończenie rokowań ze Szwajcarią.

Po układzie likwidacyjnym, podpisanym w Warszawie dnia 19 listopada 1936 r., zostały w Bernie dnia 19 i 20 grudnia 1936 r. parafowane nowe układy, a mianowicie **prowizoryczny układ komercjalno-płatniczy** oraz **nowa umowa kontyngentowa**. Ta ostatnia bardzo znacznie rozszerza możliwości handlowo-polityczne eksportu polskiego do Szwarcarii — a układ komercjalno-płatniczy nie jest układem clearingowym, lecz opiera się na tym, że **cały** import ze Szwajcarii do Polski będzie szedł wyłącznie w drodze tranzakcyj kompensacyjnych prywatnych, autoryzowanych od wypadku do wypadku przez oba państwa, podczas gdy eksport z Polski do Szwajcarii będzie szedł częściowo na pokrywanie importu ze Szwajcarii w drodze dopiero co wspomnianych prywatnych tranzakcyj kompensacyjnych, częściowo zaś na odmrażanie nadwyżek, które pozostały w ZAHANIE w wysokości 6 milionów złotych dnia 30 listopada 1936 r., następnie na odmrażanie innych należności komercjalnych, w końcu na odmrażanie niektórych należności finansowych.

Układ komercjalno-płatniczy zawarty jest tylko na 6 miesięcy i niewątpliwie będzie zrewidowany przed upływem tego okresu.

Tymczasem w marcu odbędą się w Warszawie rokowania, dotyczące **rewizji części celnych traktatu ze Szwajcarią**, a także szeregu **kwestii finansowych**, zwłaszcza używania zamrożonych w Polsce wierzytelności finansowych w Szwajcarii do inwestycyj w obrębie Polski itp. itp.

Prawdopodobnie będzie powołana do życia specjalna komisja dla czuwania nad obrotem polsko-szwajcarskim w jego nowym wydaniu.

Zwrot różnicy należności celnych z tytułu dodatkowego zastosowania cła zniżonego lub zwolnienia od cła.

Wobec zachodzących konieczności zarządzania zwrotów różnicy pomiędzy należnościami celnymi pobranymi a przypadającymi na zasadzie pozwoleń Ministra Skarbu udzielanych w myśl odpowiednich postanowień umów handlowych, taryfy celnej przywozowej albo rozporządzeń, wydawanych na mocy art. 23 ust. I lit. a prawa celnego, Minister Skarbu — zarządzeniem z dn. 30. IV. 1936 r. L D. IV. 10163/3/36 — upoważnił dyrekcję ceł i Urząd Celny w Gdyni do wydawania takich zarządzeń przy zachowaniu następujących warunków:

1. jeżeli w podaniu strona prosi wyłącznie o zwrot różnicy pomiędzy należnościami celnymi pobranymi a tymi, które przypadają na zasadzie powołanego w podaniu pozwolenia Ministra Skarbu na zastosowanie cła zniżonego lub zwolnienie od cła.

2. jeżeli podanie o zwrot różnicy należności celnych strona złożyła w okresie 30 dni od daty pisma, którym Min. Skarbu zawiadomiło ją o wydaniu pozwolenia, a przy zażaleniach, wnoszonych przeciwko zastosowaniu taryfy celnej lub przepisów celnych — w okresie 30 dni od daty doręczenia stronie orzeczenia ostatecznego w administracyjnym toku instancyj.

3. jeżeli z zestawienia daty powołanego w pozwoleniu Minostra Skarbu podania strony z datą podjęcia przez stronę towaru do wolnego obrotu wynika, że podanie to zostało wniesione przed podjęciem towaru do wolnego obrotu;

4. jeżeli towar zgłoszony był do odprawy celnej i opłacony cłem w czasie, kiedy — w myśl obowiązujących przepisów — strona mogaby korzystać z zastosowania cła zniżonego lub zwolnienia od cła, gdyby uzyskała odpowiednie pozwolenie Ministra Skarbu.

5. jeżeli stwierdzona została tożsamość towaru, podjętego do wolnego obrotu i tego towaru, do którego odnosi się pozwolenie Ministra Skarbu, jak również zachowane zostały inne warunki, podane w odnośnym pozwoleniu.

O ile w pozwoleniu Ministra Skarbu na zastosowanie cła zniżonego lub zwolnienie od cła została zarządzona kontrola celna — to w takich przypadkach zwrot różnicy należności celnych może być zarządzony po uprzednim przeprowadzeniu tej kontroli i stwierdzeniu, że dany towar został zużyty do właściwego celu stosownie do warunków, podanych w pozwoleniu, jeżeli zaś chodzi o maszyny i aparaty, że zostały one zainstalowane w przedsiębiorstwie, wskazanym w pozwoleniu.

W przypadkach, gdyby zastosowanie tego zarządzenia do poszczególnych spraw nasuwało jakiekolwiek wątpliwości, dyrekcje ceł i Urząd Celny w Gdyni obowiązane są sprawy te przedstawić do decyzji Min. Skarbu.

Wypełnianie zaświadczeń walutowych przez eksporterów.

Ministerstwo Skarbu stwierdziło, że niektórzy eksporterzy przedstawiają urzędom celnym (wzgl. placówkom kontroli skarbowej) zaświadczenia walutowe, w których rubryka: „Zaświadczenie niniejsze wydano dnia . . . . . . Pieczęć instytucji doręczającej . . . . . . podpis . . . .“ — jest niewypełniona.

W związku z powyższym, Ministerstwo Skarbu w okólniku L. D. IV. 28021/3/36 z dnia 30. XI. 36 r. (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 33/36 poz. 993) wyjaśniło, że stosownie do § 5 instrukcji z dnia 15. V. 1936 r. w sprawie postępowania z zaświadczeniami walutowymi (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 13/1936 poz. 426) rubryka, o której mowa, powinna być bezwzględnie wypełniona. Niewypełnienie tej rubryki stanowi istotny brak, powodujący nieważność zaświadczenia, a przez to niemożność dokonania odprawy wywozowej i wypuszczenia towaru zagranicę, względnie do W. M. Gdańska.

Urzędy celne (wzgl. placówki kontroli granicznej) w zasadzie nie mają obowiązku sprawdzać, czy wypełnienia rubryki, o którą chodzi, dokonała instytucja, upoważniona do tego przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu. Gdyby jednak urząd celny (placówka kontroli skarbowej) zauważył, że rubrykę tę wypełniła instytucja do tego nieupoważniona, powinien zaświadczenia takie przesłać Komisji Obrotu Towarowego przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu, nie odprawiając towaru do wywozu. Spisy instytucyj, za których pośrednictwem mogą być doręczane eksporterom zaświadczenia walutowe zostały ogłoszone zarządzeniami Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15. V. 1936 r. (Monitor Polski Nr. 116/1936 r., poz. 209) oraz z dnia 2. VII. 1396 r. (Monitor Polski Nr. 153/1936, poz. 270).

Eksporterzy w interesie własnym winni zatem baczyć, aby formularze zaświadczeń walutowych były przez upoważnione instytucje należycie wypełniane.

GSI. Nr. 14.

Komunikat Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu nr. 92.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu podaje do wiadomości, co następuje:

Wobec ustalenia, iż rozporządzenia o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła wydawane są w zasadzie 2 razy do roku, a mianowicie na 1 maja i 1 listopada, wszelkie podania i wnioski o wprowadzenie nowych zniżek celnych względnie o zmianę lub skasowanie istniejących, powinny być składane co najmniej na 2 miesiące przed terminem. Wnioski, złożone w czasie późniejszym będą odkładane do ewtl. ich uwzględnienia w następnym rozporządzeniu.

Zniżki celne na maszyny dziewiarskie i pończosznicze stosowane są tylko do maszyn sprowadzanych dla renowacji względnie modernizacji urządzeń przedsiębiorstw już istniejących i będących w ruchu co najmniej od 1 stycznia 1935 r. Ze względu na dostateczną już w stosunku do zapotrzebowań rynku ilość w kraju zakładów przemysłowych tej gałęzi produkcji, Ministerstwo Przemysłu i Handlu nie będzie przychylnie odnosić się do importu maszyn dla przedsiębiorstw nowo-instalowanych.

Państwowy Instytut Rozrachunkowy.

Minister Przemysłu i Handlu zatwierdził zaproponowanych przez Związek Izb Przemysłowo - Handlowych kandydatów do rady Państwowego Instytutu Rozrachunkowego. Z ramienia Związku Izb wchodzą do rady Instytutu jako członkowie, radcy Izby Przemysłowo - Handlowej warszawskiej p. p. Marian Szydłowski — wiceprezes Centralnego Związku Przemysłu Polskiego i Stefan Barcikowski — wiceprezes Stowarzyszenia Kupców Polskich, a jako zastępcy radcowie dr Józef Królikowski — dyrektor Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni i Maurycy Majzel — wiceprezes Centrali Związku Kupców. Na pierwszym zebraniu P. I. R., które odbyło się pod przewodnictwem prez. F. Młynarskiego, wybrano wiceprzewodniczącymi pp. dr. Szydłowskiego i dr. Królikowskiego.

Różne.

Opłaty za paszporty dla kupców i przemysłowców.

Po kilkakrotnej interwencji w Ministerstwie Związek Izb otrzymał następującą odpowiedź (pismo M. S. Wewn. Nr. . — A. P. — 128/238 z dnia 19. XI. 36):

„Związek Izb Przemysłowo-Handlowych R. P. jak również i poszczególne Izby poruszyły wobec Ministerstwa Spraw Wewnętrznych: 1) sprawę wysokości opłat za paszporty dla osób, wyjeżdżających za granicę w celach, związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa (przemysłowego, handlowego), i 2) kwestię skrócenia postępowania przez upoważnienie wojewódzkich władz administracji ogólnej do decydowania o przyznawaniu zniżek w opłatach paszportowych.

W związku z tym Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uprzejmie komunikuje, iż z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 14. VII. 1936 r. o paszportach (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 404) Ministerstwo zdecydowało przyznawać zasadniczo dość dużą, bo 50% zniżkę w opłatach za paszporty roczne wielokrotne osobom, wykazującym się zaświadczeniem właściwego samorządu gospodarczego, a poza tym w indywidualnych przypadkach Ministerstwo przyznaje dalsze zniżki aż do całkowitego zwolnienia od tych opłat włącznie. Natomiast co do skrócenia postępowania zauważa się, iż mogłoby to nastąpić w formie aktu prawodawczego, ogłoszonego w Dzienniku Ustaw R. P. na podstawie art. 14 ust. 2 powołanej wyżej ustawy. Jednakże Ministerstwo narazie

nie zamierza skorzystać ze wspomnianej delegacji ustawowej, tym bardziej, że sprawy te załatwiane są z należytym pośpiechem i przynajmniej dotychczas nikt z zainteresowanych przeciwko obecnemu stanowi rzeczy nie remonstrował.

Powyższe nie przesądza, oczywiście, możności wprowadzenia w przyszłości ewentualnych zmian zarówno co do trybu postępowania, jak i co do wysokości opłat i w tym celu Ministerstwo chętnie skorzysta z ewentualnych uwag Związku Izb Przemysłowo-Handlowych R. P., jakie nasuną się w ciągu przynajmniej rocznego okresu obowiązywania nowych przepisów paszportowych i o nadesłanie takich uwag w swoim czasie Ministerstwo ze swej strony uprzejmie prosi."

Wycieczka sfer gospodarczych do Paryża.

Nawiązując do poprzednich informacyj w tej sprawie, podajemy do wiadomości, że termin zgłoszeń upływa w dniach najbliższych (17. I).

Wycieczka odbędzie się w czasie od 31. I. — 14. II. 1937, koszt zasadniczy wynosi 480 zł (paszport, wizy, kolej, hotel itd.).

Zgłoszenia prosimy kierować pod adr. Związek Przemysłowców, Kraków, Szpitalna 15.

Bliższych informacyj i prospektów może udzielić Biuro Związku Fabrykantów w Poznaniu.

Wydawnictwa.

Janusz Ignaszewski: „W obliczu zasadniczych przeobrażeń". Katowice 1937.

Dalsza praca z serii artykułów tego samego autora, poświęconych zagadnieniom przemysłu surowcowego, zajmuje się sprawami hutnictwa żelaznego. Z dużym temperamentem i przy użyciu całej gamy argumentów przeprowadza autor na 40 stronach broszury uzasadnienie wstępnego motta: „Żelazo gospodarstwa początkiem każdego". Broszura uzupełniona jest aktualnymi statystykami i cyframi. Podobnie jak poprzednie i ta praca jest przedrukiem artykułu z czasopisma „Hutnik".

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna, Spółka z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2 a.
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.